

Διπλωματία

Νέο σκηνικό για τις γερμανικές αποζημιώσεις

Οι επιπτώσεις από την εκλογική νίκη των Σοσιαλδημοκρατών

ΣΤΙΣ 15 Μαρτίου 1999 - ημέρα που έχει οριστεί να συζητηθεί στον Αρειο Πάγο η αναίρεση που έχει καταθέσει η πρεσβεία της Γερμανίας στην Αθήνα κατά της απόφασης του Πρωτοδικείου της Λιβαδειάς, με την οποία δικαιώνονται τα θύματα της ναζιστικής θηριωδίας στο Δίστομο - αναμένεται να καθαρίσει πλήρως το τοπίο γύρω από τη διεκδίκηση των γερμανικών αποζημιώσεων. Η αναίρεση κατά της απόφασης του Πρωτοδικείου της Λιβαδειάς, η οποία επελέγη από την πρεσβεία της Γερμανίας στην Αθήνα - αντί της άσκησης εφέσεως - ως η πλέον ενδεδειγμένη δικαστική μέθοδος, ώστε να ανατραπούν τα ισχύοντα δικαστικά δεδομένα, είχε προσδιοριστεί να συζητηθεί πριν από περίπου ένα μήνα, αλλά αναβλήθηκε. Οποια κι αν είναι όμως η απόφαση του Αρείου Πάγου είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα προδικάσει και την τύχη των προσφυγών που έχουν καταθέσει εκατοντάδες θύματα ναζιστικών διώξεων σε ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, με τις οποίες διεκδικούν από τη γερμανική κυβέρνηση αποζημιώσεις ύψους περίπου 7 δισ. δολαρίων ή 20 τρισ. δραχμών.

(Εικόνα μεγέθους : 38355 bytes)

Ανεξάρτητα από την έκβαση της δικαστικής διαμάχης στην Ελλάδα, το πολιτικό κλίμα που έχει διαμορφωθεί σήμερα στη Γερμανία για τη διεκδίκηση των γερμανικών αποζημιώσεων κρίνεται ιδιαίτερα θετικό.

Κατ' αρχάς, η νίκη του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος στις πρόσφατες εκλογές και ο σχηματισμός κυβέρνησης συνασπισμού με τους Πράσινους, οι οποίοι έχουν ταχθεί ευθέως υπέρ της αποκατάστασης των θυμάτων του ναζισμού, διαμορφώνουν νέα δεδομένα. Ειδικότερα, ο νέος υπουργός Εξωτερικών κ. **Γιόσκα Φίσερ** θα είναι εξαιρετικά δύσκολο να αρνηθεί τη διευθέτηση του θέματος των αποζημιώσεων, καθώς το κόμμα του έχει ταχθεί ευθέως υπέρ της αποκατάστασης των θυμάτων της ναζιστικής θηριωδίας.

Η επιστολή που απέστειλαν οι βουλευτές του κόμματος των Πρασίνων κκ. **Φόλκερ Μπεκ** και **Βίνφριντ Νάχτβαϊ** (επανεξελέγησαν στις πρόσφατες εκλογές) στο συνέδριο των Δελφών, που πραγματοποιήθηκε προσφάτως γι' αυτό το ζήτημα με τη συμμετοχή γερμανών νομικών και διεθνολόγων, είναι εύγλωττη. «Είμαστε της άποψης» αναφέρουν «ότι κάθε θύμα του εθνικοσοσιαλισμού δικαιούται να περάσει τα γηρατειά του με αξιοπρέπεια. Για τον λόγο αυτόν ζητήσαμε (σ.σ.: με ερωτήσεις και την κατάθεση σχετικού νομοσχεδίου στη Βουλή) να μην αποδίδεται στα θύματα μόνο δικαιοσύνη, αλλά προπάντων, σε περίπτωση που βρίσκονται σε κατάσταση οικονομικής ανάγκης, να τους καταβάλλεται σύνταξη». Οι Πράσινοι θεωρούν ακόμη αστήρικτη τη νομική θέση της γερμανικής κυβέρνησης, ότι μπορεί να επικαλείται το Πρωτόκολλο του Λονδίνου και να απορρίπτει την ανάγκη εξόφλησης του κατοχικού δανείου. «Η ελληνική κυβέρνηση» υπογραμμίζουν στην επιστολή τους «πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διεκδικεί από τη Γερμανία τις αξιώσεις εκείνες που απορρέουν τόσο από το ιδιαίτερο δίκαιο περί αποζημιώσεως των μεμονωμένων θυμάτων όσο και γενικότερα από το δίκαιο περί επανορθώσεων... Στόχος μας είναι - και δυστυχώς είμαστε στην αντιπολίτευση και όχι στην κυβέρνηση - να εξευρεθούν για όλα αυτά τα προβλήματα πολιτικές λύσεις. Βέβαια, οι προσπάθειές μας επικεντρώνονται ρητά στο να αποζημιωθούν ατομικά τα θύματα και λιγότερο στο να ικανοποιηθούν απαιτήσεις από πολιτεία σε πολιτεία».

Δεύτερον, το κλίμα που έχει διαμορφωθεί στη Γερμανία υπέρ της διεκδίκησης των αποζημιώσεων ευνοείται και από τη στάση που τηρεί το Σοσιαλδημοκρατικό Κόμμα, το οποίο κέρδισε τις πρόσφατες εκλογές. Ήδη, με παρεμβάσεις που αποδίδονται στον νέο καγκελάριο **Γκέρχαρντ Σρέντερ**, μεγάλες επιχειρήσεις της Γερμανίας, όπως η Ζίμενς, η Μπε Εμ Βε και η Ντέμλερ Μπενζ, εξέφρασαν την απόφασή τους να συνεισφέρουν στη δημιουργία ενός ειδικού ταμείου για την καταβολή αποζημιώσεων στους υποχρεωθέντες σε καταναγκαστική εργασία. Θέτουν όμως ως προϋπόθεση να συμβάλει επισήμως στο ταμείο αυτό και το επίσημο κράτος. Τρίτον, νέες δυνατότητες για τη διεκδίκηση των αποζημιώσεων διανοίγονται και μετά την πρόσφατη απόφαση του Εφετείου της Κολονίας, με βάση αγωγή που κατέθεσαν οι αδελφοί **Σφουντούρη** από το Δίστομο. Όπως επισημαίνει, σε επιστολή του προς τον νομάρχη Βοιωτίας κ. **Ι. Σταμούλη**, ο καθηγητής του Διεθνούς Δικαίου στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου κ. **Νόρμαν Παϊχ**, η σπουδαιότητα της αποφάσεως του Εφετείου της Κολονίας έγκειται στο εξής: διαπιστώνει αδιακρίτως υποχρέωση του γερμανικού Δημοσίου στην καταβολή αποζημιώσεων, λόγω των διαπραχθέντων πολεμικών εγκλημάτων.

Προσφάτως, ο νομάρχης Βοιωτίας κ. **Ι. Σταμούλης**, που χειρίζεται την υπόθεση στην Ελλάδα, συναντήθηκε στη Γερμανία με τον βουλευτή του Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος κ. **Φρίντμπερτ Πφλίγκερ**, ο οποίος, όπως κατέστησε σαφές ο κ. **Σταμούλης** προς «Το Βήμα», του εκμυστηρεύθηκε ότι η ελληνική πλευρά έχει το δίκιο με το μέρος της. Του υπογράμμισε ωστόσο ότι το πρόβλημα της γερμανικής κυβέρνησης είναι να εξευρεθεί μια λύση που δεν θα συμπαρασύρει σε διεκδίκηση οικονομικών απαιτήσεων και άλλες χώρες. Ποια θα είναι η στάση που θα τηρήσει στο μέλλον η ελληνική πλευρά, στην περίπτωση βεβαίως που απορριφθεί από τον Αρειο Πάγο η αναίρεση που έχει ασκήσει η πρεσβεία της Γερμανίας κατά της απόφασης του Πρωτοδικείου της Λιβαδειάς; Κατ' αρχήν, όπως μας είπε ο κ. **Σταμούλης**, η ελληνική πλευρά κάλλιστα θα μπορούσε να διεκδικήσει δικαστικά την είσπραξη των 9 δισ. δραχμών, ποσό που έχει επιδικαστεί υπέρ των 350 συγγενών των θυμάτων του Διστόμου. Γι' αυτό το θέμα υπάρχει «νομική βάση», καθώς παρέχεται στην ελληνική πλευρά η δυνατότητα να ζητήσει ακόμη και την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων της Γερμανίας στην Ελλάδα. Προτού προχωρήσει όμως σε αυτή τη «λύση», προτιμά να εξαντλήσει όλες τις δυνατότητες που παρέχει η διαπραγματευτική οδός.

Δ. ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟ ΒΗΜΑ, 08-11-1998

Κωδικός άρθρου: B12506A241

